

er dette det mærkværdigste endnu. På grundlag af sagaer og et mere rigeligt end skønsomt udvalg af gamle beretninger kommer forf. frem til, at Vinland lå ved nordkysten af Ontariosøen, hvortil nordboerne var kommet via St. Lawrencefloden. De skulle da have befundet sig så vel, at de havde formeret sig kraftigt, bygget store byer og udforsket egnene mod s. frem til Atlanterhavet ved Long Island og mod n. frem til Lake Superior. Senere er de så gået op i den indianske befolkning.

Viggo Hansen.

Wilhelm Brünger: *Einführung in die Siedlungsgeographie*. (Hochschulwissen in Einzeldarstellung). Verlag Quelle & Meyer, Heidelberg 1961. 192 s. og 51 afbildninger. 15 × 22 cm. DM 16,00.

Den, der ønsker at gøre sig bekendt med, hvad der ligger i begreber som Weiler, Haufendorf, Gewannflur, Esch m. m., kommer ikke uden om prof. Brüngers fremstilling af bebyggelsesgeografiens udvikling og metodik, så meget mere som de ovennævnte udtryk har forskelligt betydningsindhold hos forskellige forfattere. Bogen skildrer næsten kun tyske geografers synspunkter og arbejder, hvorfor man ikke må glemme, at der også er andre meninger hos kolleger uden for Tyskland. Når det alligevel må anses for en stor gevinst, at dette værk er fremkommet, så skyldes det dels, at det har været påtrængende nødvendigt med en vis orden i nomenklatur og indhold af de mange arbejder, og dels at Tyskland gennem de sidste årtier har været førende inden for dette forskningsfelt. Foruden den rene bebyggelsesgeografi kommer forf. også ind på hus- og gårdtyper og giver her instruktive tegninger af trækonstruktionerne og interiørerne. Disse forhold er også behandlet (iøvrigt som noget nyt) i bogens sidste kapitel og bybebyggelsen, og hvori også de allersidste opfattelser af bysamfundenes love er behandlet. Det har naturligvis været umuligt at belyse emnet fra alle dets sider indgående, men forf. har først og fremmest ønsket at give en anvisning eller et arbejdsgrundlag for videre studier.

Viggo Hansen.

Karl M. Helbig: *Die Landschaften von Nordost-Honduras*. Auf Grund einer geographischen Studienreise im Jahre 1953. Ergänzungsheft Nr. 268 zu Petermanns Geogr. Mitt. Gotha 1959. 270 s. efterfulgt af 39 fotos og 12 løse tavler med 11 kort. I teksten tegninger og skitser. 19 × 28 cm.

Dette arbejde er, på trods af titlen, et regionalgeografisk kildeskrift, hvis vældige samling af geografiske kendsgerninger er tung læsning selv for en U-lands-interesseret. Skønt bogen er uden elegante generalisationer, har den en vis charme ved at demonstrere et urgammelt formål i geografisk forskning: »at skaffe viden om fremmede steder«, igennem præsentationen af en materialesamling. Den »opdagelsesrejse«, hvorover bogen er bygget, gik fra Tegucigalpa til Moskito kysten og retur; via bjergområdet ved Rio Patuca's kildefloder. Stoffet er delt i VI afsnit. I. rejsens organisation og afvikling. II. afsnits første del beskriver de egne, som er gennemrejst, anden del af II. afsnit er en sammenfatning efter det traditionelle skema: terræn, klima, vegetation o. s. v. III. giver en slags oversigt over hele Honduras, især af landets varierede og urolige

relief. IV. er en meteorologisk dagbog. V. rummer en flora- og faunaliste, samt en gloseliste. VI. en lang litteraturliste.

Ved gennemlæsning får man et stærkt indtryk af et tropisk miljø, som er mere kompliceret, end man normalt tænker sig. Præsentationen af dette sammensatte og mangesidige landskab med de forskellige befolkningsminoriteter skærper lysten til yderligere studier af den mellemamerikanske region: især af Moskito kystens savanne med »miskitos«-befolkningen.

Hans Kuhlman.

The World of Learning 1961—62. 12. udg. Europa Publications Ltd., London 1962. 1360 s. 22 × 25 cm. Pris £ 7 net.

Man finder her en meget udførlig fortegnelse over universiteter, akademier, lærde selskaber, forskningsinstitutter, biblioteker, museer og kunstsamlinger samt et indledende afsnit, der indeholder en liste over de vigtigste internationale kulturelle organisationer. Universitetsprofessorernes navne er i reglen angivet, fakultetets og ligeledes akademimedlemmerne efter de faglige klasser. Om de øvrige institutioner meddeles oplysninger om funktion og ledelse.

Naturligvis må man i en sådan fortegnelse sætte en grænse for det, man kan medtage, men i de allerfleste tilfælde er denne vanskelige opgave løst med skønsomhed, selv om enhver bruger utvivlsomt vil være i stand til at supplere listerne – med større eller mindre berettigelse. Denne kommentar rækker imidlertid ikke det faktum, at man her står over for en meget nyttig bog, som hører hjemme i ethvert større videnskabeligt bibliotek, både de almene samlinger og de mere specielle institutbiblioteker.

En sammenligning med ældre udgaver viser umiddelbart forskningens og den videnskabelige uddannelses voldsomme vækst både i ældre og yngre kulturlande.

Niels Nielsen.

Atlas över Skärgårds Finland. Tekstbind 180 s. 22 × 30 cm. Atlasbind 28 kortblade 32 × 43 cm. Talrige ill. Nordenskiöld-Samfundet i Finland. Helsingfors 1960.

I 1948 udsendte Nordenskiöld-Samfundet værket Skärgårdsboken, der siden da er blevet stærkt udnyttet overalt, hvor nordiske sprog læses. Dette er nu videreført med et stort atlasværk over regionen Ålands-øerne og Skärgården mellem Hangö og egnen ved Nystad. Det samlede landareal er kun ca. 4000 km², og befolkningen ca. 70.000, deraf 46.000 svensk-sprogede og 24.000 finsksprogede. Man kunne måske forbavses over, at man har givet et så lille område en så indgående analytisk behandling, men efter gennemarbejdelsen af værket er anmelderen kommet til det resultat, at en sådan arbejdsmæssig og økonomisk indsats har været berettiget. Dette hænger sammen med, at området har en særpræget stilling både naturgeografisk og i henseende til befolkning, bebyggelse og erhverv, og den indgående behandling af et skärgårdsområde har netop af den grund stor almen geografisk interesse.

I systematisk henseende rummer værket en ganske vigtig nydannelse, nemlig en gennemgang af 12 typeområder, af hvilke man i tekst, billeder og kort får en indgående behandling. Man opnår herigennem en ret ene-